

PROTECTIA NATURII – NATURA 2000

Dr.ing. DIMITRIE CLEPAN
Agenția de Protecția Mediului, Alba Iulia

Cadrul general

Transpunerea completa a Directivei 92/43/CEE a fost realizata prin Legea nr. 462/2001 (M. Of. 433/2.08.2001) pentru aprobarea OUG nr.236/2000 (M. Of. 625/04.12.2000) privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei si faunei salbatice, prin care se stabileste cadrul legislativ necesar dezvoltarii rețelei Natura 2000 in Romania.

In ceea ce priveste amendarea anexelor Directivei 92/43/CEE, propunerile privind tipurile de habitate naturale (10 propuneri) ce ar trebui incluse in Anexa nr. I si speciile de animale si plante ce ar trebui incluse in Anexele II si IV au fost transmise CE la inceputul lunii februarie 2001, urmand ca in cursul anului 2004 sa fie inaintate si alte propuneri de amendare a Anexei 1 pentru regiunea biogeografica Stepica si cea a Marii Negre.

Prevederile referitoare la raportarea catre Comisia Europeana vor fi transpuse in legislatia nationala dupa aderarea Romaniei la UE, tinand cont de faptul ca aceasta este obligatorie numai pentru Statele Membre, din trei in trei ani pentru aplicarea Directivei si anual pentru derogari.

Implementare

Romania confirma ca va furniza cel mai tarziu pana la data aderarii, o lista de propuneri a siturilor de importanta comunitara.

Romania confirma ca va aplica masurile de protectie prevazute in Articolul 6 (2), (3) si (4) al Directivei din momentul aderarii pentru toate siturile incluse in lista nationala (Situri de Importanta Comunitara propuse si Arii de Protectie Speciala Avifaunistica declarate).

Masurile ce urmeaza a fi luate pentru pregatirea listei nationale a siturilor propuse de importanta comunitara

In conformitate cu planul de implementare al Directivei 92/43/CEE, masurile pentru pregatirea listei nationale sunt:

Stabilirea autoritatilor competente – realizat

Ministerul Mediului si Gospodarii Apelor (MMGA) este autoritatea publica centrala pentru protectia si conservarea naturii si peisajului.

MMGA colaboreaza cu :

%Ministerul Agriculturii, Padurilor si Dezvoltarii Rurale (MAPDR), responsabil pentru managementul durabil al biodiversitatii agricole, piscicultura, silvicultura si managementul durabil al fondului cinegetic;

%Ministerul Transporturilor, Constructiilor si Turismului (MTCT), responsabil pentru activitatile care vizeaza planificarea utilizarii terenului si asigurarea unui turism durabil;

%Ministerul Administratiei si Internelor (MAI), responsabil pentru aplicarea si controlul in teritoriu a prevederilor legislative;

%Ministerul Educației și Cercetării (MEC), responsabil pentru educarea și conștientizarea tinerilor;

%Garda Națională de Mediu (GNM), care controlează aplicarea corectă și respectarea legislației specifice;

%Regia Națională a Padurilor „ROMSILVA”, cu responsabilități în managementul ariilor protejate;

%Academia Română, în calitate de organism științific cu responsabilități de avizare în implementarea Legii nr. 462/2001.

Inventarierea siturilor, pana la data aderării

Pana în prezent, MMGA a analizat situația existentă în ceea ce privește obligațiile care-i revin României în acest domeniu și a pregătit o listă referitoare la etapele necesare pentru crearea rețelei Natura 2000.

Inventarierea preliminară a datelor referitoare la habitatele și speciile de interes comunitar a început în anul 2000, urmând ca aceste date să fie completate până la data aderării. Pana în prezent, au fost identificate toate tipurile de habitate naturale și speciile de interes comunitar listate în anexele Directivei Habitare, care se regăsesc pe teritoriul României.

Pana la data aderării, MMGA va asigura *îmbunătățirea programelor software pentru stocarea datelor referitoare la specii și crearea unei baze de date pentru siturile Natura 2000.*

România are dezvoltate două baze de date BIMS (Sistemul de Management al Informației privind Biodiversitatea) și EMERALD, cea din urmă fiind compatibilă cu NATURA 2000. Stabilirea bazei de date NATURA 2000 pentru România și transferul datelor urmează să fie efectuate până la sfârșitul anului 2006.

În cadrul bazei de date BIMS a fost creată o interfață pentru introducerea

distribuțiilor speciilor de flora și fauna sălbatică în GIS, iar până în prezent au fost făcute 8 500 înregistrări pentru fauna și 9 500 înregistrări pentru flora. În cadrul Direcției Conservarea Diversității Biologice și Biosecuritate din cadrul MMGA a fost creată o bază de date ACCESS pentru caracterizarea ariilor protejate existente.

Începând cu anul 2002, până la data aderării, MMGA va asigura *localizarea pe hartă a speciilor și habitatelor de interes comunitar și a speciilor și tipurilor de habitate propuse pentru Anexa II.*

O altă activitate care a demarat este *identificarea ariilor protejate și a altor componente ale peisajului care îndeplinesc criteriile pentru rețeaua Natura 2000.* Pana în momentul de față, în cadrul rețelei existente de arii protejate din România au fost identificate mai multe situri care îndeplinesc criteriile pentru Natura 2000. Aceste situri sunt cele care beneficiază de proiecte LIFE-Natura (17 proiecte până în prezent și alte 2 propuneri acceptate în anul 2004), precum și cele propuse ca situri EMERALD (7 la număr).

Au fost de asemenea completate formularele standard de caracterizare pentru siturile Natura 2000, pentru alte 8 situri din Rezervația Biosferei Delta Dunării (regiunea biogeografică Marea Neagră) și pentru alte 5 situri (1 în regiunea biogeografică Marea Neagră, 1 în regiunea biogeografică Stepica și 3 în regiunea biogeografică Alpina).

Unul dintre aspectele cele mai importante în pregătirea tehnică a listelor Siturilor de Importanță Comunitară propuse (SICp), alături de inventarierea speciilor și habitatelor, este reprezentat de poziționarea pe hartă. Din acest motiv, în anul 2003 au fost realizate în GIS limitele regiunilor biogeografice Stepica, Panonica și a Marii Negre la scara de 1:50.000. Delimitarea regiunii biogeografice Alpine este în lucru, în momentul de față fiind disponibilă delimitarea în GIS a Carpaților (realizată în cadrul Convenției Carpatice).

In 2002 si 2003 a fost realizat in GIS cadastrul ariilor naturale protejate la scara de 1:25 000, fiind disponibil in momentul de fata (inclusiv zona interna) pentru parcurile nationale si naturale, rezervatiile biosferei si aproximativ o treime din numarul total de rezervatii stiintifice si monumente ale naturii. Pentru 2004 este prevazuta finalizarea cadastrului tuturor ariilor naturale protejate.

In baza imaginilor satelitare, a hartilor 1:50.000 si a informatiei existente (literatura de specialitate), au fost realizate in sistem GIS poligoanele pentru ArcView pentru unele tipuri de habitate, identificarea celorlalte fiind in curs de realizare. Acest proces este planificat sa continue si in acest an pentru regiunile biogeografice Stepica, Panonica si de Marea Neagra si sa debuteze pentru regiunile biogeografice Continentala si Alpina.

Desemnarea Ariilor Speciale de Conservare si aplicarea planurilor de management

Au fost specificate criteriile pentru identificarea ariilor speciale de conservare (ASC) si Ariilor speciale de protectie Avifaunistica (ASP). In ceea ce priveste propunerea de includere a site-urilor eligibile (Situri de Importanta Comunitara) in reseaua Natura 2000 si completarea documentatiei specifice, inca din 2002 se lucreaza la alcatuirea listei nationale de propuneri care sa fie inaintata Comisiei Europene la data aderarii. Desemnarea Siturilor Speciale de Conservare (SAC) se va face dupa aprobarea propunerilor de catre Comisie.

Dupa ce vor fi desemnate SAC-urile, se vor realiza *pregatirea si implementarea planurilor de management* pentru acestea, urmanand ca revizuirea acestora sa se faca din 6 in 6 ani. Pentru mai multe situri

identificate deja ca Situri de Importanta Comunitara, au fost elaborate planuri de management. Aceste planuri de management sunt implementate in cadrul unor proiecte LIFE-Natura.

Controlul si punerea in aplicare al managementului siturilor pentru celelate propuneri din lista nationala urmeaza sa fie facute dupa impartirea responsabilitatilor de gestionare intre autoritarile implicate in protectia naturii (MMGA, Agentiile pentru Protectia Mediului, administratiile ariilor protejate, Garda Nationala de Mediu – cu atributii de control, Regia Nationala a Padurilor „ROMSILVA”) si dupa data aderarii.

Prin HG nr. 230/2003 (M. Of. 190/26.03.2003) privind delimitarea rezervatiilor biosferei, parcurilor nationale si parcurilor naturale si constituirea administratiilor acestora sunt stabilite delimitarea rezervatiilor biosferei, parcurilor nationale si parcurilor naturale si constituirea administratiilor acestora.

In baza HG nr. 230/2003, a fost emis Ordinul ministrului agriculturii, padurilor, apelor si mediului nr. 850/2003 privind procedura de incredintare a administrarii sau de atribuire a custodiei ariilor naturale protejate (M. Of. 793/11.11.2003).

De asemenea, a fost emis Ordinul ministrului agriculturii, padurilor, apelor si mediului nr. 552/2003 (M. Of. 648/11.09.2003) privind aprobarea zonarii interioare a parcurilor nationale si a parcurilor naturale, din punct de vedere al necesitatii de conservare a diversitatii biologice.

Relevanta acestor acte normative pentru infiintarea retelei Natura 2000 consta in obligatia contractuala a administratorilor si custozilor de a inventaria habitatele si speciile prezente in aria protejata luata in administrare/custodie, in conformitate cu formularul standard Natura 2000 precum si in elaborarea planurilor de management.

In anul 2003 a fost de asemenea elaborat Ghidul Metodologic pentru identificarea si inventarierea (manual, fisa de inventar) Siturilor de Interes Comunitar si a Ariilor Speciale de Protectie Avifaunistica si pentru raportare de date.

Formatul pentru raportarea datelor cuprinde formatul standard de caracterizare a siturilor Natura 2000.

Stabilirea sistemului pentru protectia stricta a speciilor

Pentru indeplinirea acestei obligatii a fost efectuata analiza listei actuale de specii de animale si plante cu statut special de protectie in conformitate cu legislatia nationala si a fost inaintata Comisiei lista nationala de specii propuse sa amendeze Anexa IV a Directivei. Au fost stabilite si transpuse in legislatia nationala *masurile de conservare specifice pentru speciile de plante si animale enumerate in Anexa IV* prin adoptarea Legii nr. 462/2001.

Stabilirea sistemului de monitorizare a starii de conservare a habitatelor si speciilor

Incepand cu anul 2003, se lucreaza impreuna cu institutele de cercetare aflate in coordonarea MMGA pentru stabilirea sistemului de monitorizarea starii de conservare a habitatelor si speciilor. Alimentarea regulata cu date (colectare, stocare, evaluare) – *supravegherea starii de conservare a populatiilor si habitatelor din retea Natura 2000* se va face continuu, dupa desemnarea siturilor Natura 2000.

Evaluarea starii speciilor

Activitatile de recoltare si capturare din natura a speciilor din Anexa V a Directivei sunt reglementate de Ordinul ministrului

apelor si protectiei mediului nr. 647/2001 (M.Of. nr. 416/26.07. 2001) pentru aprobarea Procedurii de autorizare a activitatilor de recoltare, capturare și/sau de achiziție și comercializare pe piața internă sau la export a plantelor și animalelor din flora și fauna sălbatică, precum și a importului acestora si se fac in baza autorizatiilor de mediu eliberate de Agentiile pentru Protectia Mediului (APM).

O conditie obligatorie in eliberarea autorizatiilor de mediu pentru captura si recoltare este evaluarea starii acestor specii, activitate care este desfasurata anual de catre Institute de cercetare specializate. Rezultatele evaluarilor sunt expertizate de Academia Romana si in baza lor sunt stabilite cotele de recoltare si captura.

Cerinta referitoare la metodele si mijloacele de captura si ucidere a unor specii de animale a fost indeplinita prin adoptarea Legii nr. 462/2001. De asemenea a fost amendata legislatia nationala in ceea ce priveste vanatoarea si a fost modificat sezonul de vanatoare pentru a corespunde obligatiilor impuse de Directiva (Legea nr. 103/1996 a fondului cinegetic ai a protectiei vanatului, modificata prin Legea nr. 654/2001 si republicata in 2002) (M. Of. 328/17.05.2002). Sezoanele de vanatoare pot fi modificate la solicitarea autoritatii stiintifice, tanandu-se cont de dinamica populatiilor si conditiile climatice.

Stabilirea sistemului de monitorizare a capturarilor/ ucidерilor accidentale

Prin Legea nr. 462/2001 au fost interzise toate formele de capturare si ucidere intentionata a speciilor strict protejate listate in Anexa IV a Directivei. Legea a instituit cadrul legislativ pentru sistemul de monitorizare al ucidерilor/capturarilor accidentale ale acestor

specii iar sistemul existent va fi perfectionat conform cerintelor specifice ale Directivei pana la data aderarii.

Evaluarea impactului asupra siturilor Natura 2000

Prin transpunerea acquis-ului comunitar referitor la evaluarea impactului asupra mediului s-a instituit obligativitatea desfasurarii unor astfel de evaluari pentru orice planuri sau proiecte cu potential impact asupra mediului.

In ceea ce priveste evaluarea impactului asupra siturilor Natura 2000, in cadrul proiectului PHARE 2000 „Asistenta tehnica pentru asigurarea conformitatii cu prevederile Directivelor de evaluare a impactului asupra mediului” a fost elaborat „Ghidul metodologic pentru includerea consideratiilor de biodiversitate in procedura de evaluare a impactului asupra mediului” in a carui elaborare s-a tinut cont de prevederile articolului 6 (3 si 4) a Directivei Habitatare, din „Ghidul metodologic” elaborat de Comisia Europeana.

Prevederile articolului 6 (2), (3), (4) au fost transpuse prin Legea nr. 462/2001 [Art. 14 (2), (3); Anexa 1 (i)], astfel incat nici o activitate cu posibil impact asupra mediului nu va fi autorizata fara un acord din partea autoritatii responsabile pentru conservarea naturii si infiintarea retelei Natura 2000.

Prin transpunerea Directivei EIA in legislatia nationala s-a asigurat cadrul legislativ ce instituie obligativitatea informarii si consultarii publicului in cazul proiectelor cu potential impact semnificativ asupra Retelei Natura 2000.

Stabilirea mecanismului de promovare a educarii

In cadrul proiectului GEF „Managementul Conservarii Biodiversitatii” a fost elaborata o Strategie Nationala pentru constientizarea publicului in domeniul conservarii biodiversitatii. Aceasta strategie include un plan de actiune pe termen scurt si mediu pentru o campanie mass-media referitoare la habitatele naturale si protectia speciilor salbatice.

Costuri de implementare

Costurile administrative necesare pentru implementarea Directivelor 92/43/CEE si 79/409/CEE au fost evaluate pentru perioada 2004-2006 la aproximativ 7,3 milioane Euro din care cea mai mare pondere (~ 75 %) o detin studiile de fundamentare stiintifica in scopul identificarii si desemnarii Siturilor de Importanta Comunitara si a Ariilor Speciale de Protectie Avifaunistica.